

Langeland
Kommune

Langeland

*En moderne
kommune*

■ Så små bleer som muligt kombineret med et højt hygiejnefokus skaber en løsning der giver sund økonomi i kommunen og høj kvalitet for borgeren.

Langeland er en moderne kommune, der bruger videokonference med borgerne for at tjekke om alt er i orden og lader medarbejderne disponere tidsforbruget inden for plejegruppen med basis i funktionsmål for den enkelte borger. Kommunens arbejdsform frisætter resurser sådan, at der kommer høj kvalitet i kerneydelser. Det smitter af på måden, de griber inkontinensplejen an på og har bidraget til gode resultater både for kommunen og borgerne.

Organisering:

- 3 distrikter.
- Nøglepersoner har været på kursus (6 moduler) hos Abena. (5 nøglepersoner i hvert distrikt)
- Nøglepersoner kan ændre ble inden for bletypen. (Fx fra AbriSan 7 til 5)
- Der er nøglepersoner i alle plejegrupper i kommunen.
- Nøglepersoner kommer ind og får forbrugsgennemgang 2 gange pr. år – herefter følges der løbende op ude i plejen, så satsningen optimeres.
- Det er sygehus eller læge, der gennemfører udredning. Der udleveres ikke produkter til borgerne gennem depot – heller ikke i udredningsperioden. Borger må selv købe produkter på apoteket i udredningsperioden. Der skal foreligge en bevilling, før man får bleer betalt af kommunen.

En ny start – der blev sat nye mål for inkontinenssatsningen i 2011

I 2011 blev det besluttet, at der skulle sættes fokus på inkontinensområdet. Der blev brugt for mange produkter og generelt store bleer og en del specialprodukter. Signe Rahbek fik til opgave at udvikle området.

Dette blev iværksat:

- Udnævnelse af (i alt) 15 nøglepersoner – minimum 1 i hver plejegruppe.
- Oplæring af nøglepersoner og basispersonale.
- Ansvar for hvem der beslutter typen af hjælpemiddel er flyttet ud i plejen til nøglepersonerne. Det er dem, der kender borgerne.
- Uddannelse af basispersonale med fokus på at fremme modet til at reflektere og undre sig over ting i stedet for bare at gribe til den nemmeste form for symptomhåndtering. Fx lækage = større ble.
- Lige nu gennemføres der igen 8-10 ugers efteruddannelse af basispersonale hvor inkontinensproblematikken er en del af tematikken.
- Systematisering af afprøvningsresultater. Det er nøglepersonerne som har ansvaret for at indsamle data fra plejepersonalet.
- Kursus i forflytningsteknik for alle medarbejdere hvert år. Der er fokus på at fange dårlige vaner og bevidstgøre, hvordan den individuelle medarbejder bruger kroppen i arbejdet. Det skal være muligt at få god APV uanset hvilken bletype, der bruges.
- Det er nøglepersonerne, der i det daglige har ansvar for at bidrage til korrekt og nødvendig fokus på den enkelte medarbejders APV i forbindelse med inkontinenspleje.

Om Langeland Kommune:

- 439 blebevillinger pr. marts 2014
- 12695 indbyggere
- Heraf er 3849 over 64 år
- 30% af befolkningen

Personer som er ansvarlige for inkontinensområdet i kommunen:

Signe Rahbek:

Fagansvarlig for inkontinens. Signe har 1 dag hver 4. uge som er dedikeret til inkontinensfaglig udvikling.

Hanne Barfod Albertsen:

Leder sygeplejegruppen - overordnet ansvarlig for inkontinens.

- Etablering af inkontinensnetværk i kommunen som skal stimulere faglig sparring.

Overordnede principper for satsningen:

- Ble skal ikke erstatte toiletbesøg, hvis det er muligt.
- En ble skal være så lille som muligt men så stor som nødvendig.
- Nøglepersoner og basispersonale skal kunne drive løsningen på egen hånd.

Målbare resultater:

Siden 2011 har Langeland opnået følgende resultater i regi af sin satsning:

- Færre følgegener. (urinvejsinfektioner og svamp)
- Mindre blestørrelser. (sugeevner)
- Intet behov for underlag. Fraværet af underlag fjern er også de udfordringer, hvor der er friktion mellem underlag og ble som igen fører til, at ble kan blive placeret og/eller er vanskeligere at skifte korrekt.
- Færre specialprodukter (tapeble, bukseble, bælteble) og større andel åbne bleer. Der bruges ca. 80% åbne bleer. Brug af åben ble koster op til 40% mindre end andre bletyper.
- Afvigelser løses hurtigt – i selve situationen - med høj faglig kvalitet. Til stor glæde for borgeren.
- Mere tid til udvikling frem for "troubleshooting" fordi afvigelser håndteres løbende og med faglig refleksion. Ansvaret for tilretning af bevilling inden for bletypen ligger ude i plejegrupperne.
- God APV.

Hvordan arbejdes der i praksis?

Udredning/bevillingsproces

"Færdig udredning" kommer fra sygehus eller borgers egen praktiserende læge. Derefter tager nøglepersonerne i den gruppe det drejer sig om, ud og laver en vurdering af hvilket hjælpemiddel, der dækker borgers behov. Borgeren får en eller flere prøvepakker, som bruges til at vurdere, hvad der fungerer for borgeren. Evt. vurderes bleens udnyttelsesgrad undervejs, så produktet passer så godt som muligt til borgers faktiske behov.

Sortimentsstrategi/bletyper

Der bruges ca. 80% åbne bleer i Langeland Kommune. En ble skal være så lille som muligt, men så stor som nødvendigt. Jo mindre ble jo mere behageligt for borgeren – det er et vigtigt princip.

"De åbne bleer er lette at skifte og fungerer godt for borger og personale. Det er nemt at tage en åben ble af og læggen en ny på. Man behøver ikke have alt tøjet af. Også i forhold til liggende skift er den åbne ble det ergonomisk bedste."
udtaler Signe Rahbek.

"De åbne bleer er lette at skifte og fungerer godt for borger og personale. Det er nemt at tage en åben ble af og læggen en ny på. Man behøver ikke have alt tøjet af. Også i forhold til liggende skift er den åbne ble det ergonomisk bedste."

Signe Rahbek

”Langeland ønsker helst at undgå forskellige former for lukkede bleer. Erfaringen er, at mange borgere fik svamp og andre gener, da de brugte de lukkede bleer (tape, bukseble etc.). Det er også lettere at lægge den åbne ble korrekt på. Og når den er korrekt lagt på, så slutter den helt tæt og giver færre lækager end fx en bukseble.” forklarer hun.

Langeland kommune oplever sjældent problemer med lækage, selvom de overvejende anvender relativt små åbne bleer. De har også en meget klar rutine, hvis der opstår lækage. De undersøger, hvad der kan være årsagen. Bleen skal suge det den skal og ikke have lækage, men det er vigtigt, at bleen er dimensioneret i forhold til, hvad en vandladning realistisk set kan være. Og her er der meget psykologi inde i billedet. Det er vigtigt at få et konkret forhold til en maksimal vandladningsstørrelse – og selve blærens størrelse.

Arbejde med inkontinensgrader og minimering af følgegener

Bleen må ikke erstatte toiletbesøg, hvis det er muligt.

Der er kontinuerligt fokus på inkontinensgrader, og der arbejdes pædagogisk i forhold til både borgere og personale for at sikre tryghed og viden omkring hvilke sugeevner, der er behov for hos den enkelte borger, samt hvilken rolle toiletbesøget spiller i plejen.

Borgerne tilbydes toiletbesøg efter behov i Langeland kommune, så borgerne får blæren tørt korrekt og opretholder normalfunktion så længe som muligt. Langeland Kommune gør meget ud af at kommunikere med borgeren omkring årsagen til, at det er vigtigt at tømme blæren via ordinært toiletbesøg. Mange borgere visiteres til toiletbesøg.

”Der bliver lavet individuelle toiletplaner i plejen, og det fungerer godt. Og selvom det nogle gange kan være meget tidskrævende at hjælpe borgeren til et godt toiletmønster, lønner det sig over tid, fordi borgeren får mere livskvalitet og forekomsten af behandlingskrævende følgede af intensivt blebrug reduceres.” Citat Signe Rahbek

”Ble skiftes altid i forbindelse med toiletbesøg. Det nedsætter infektionsrisikoen betydeligt. Kommunen gør generelt meget ud af at undgå og forebygge urinvejsinfektioner. Men det handler også om, plejeetik og om at borgeren skal føle sig ren og frisk.” udtaler Signe Rahbek.

For yderligere at få fokus på at afklare hvilken inkontinensgrad borgeren faktisk har, udarbejder personalet væske/vandladningsskema med jævne mellemrum på bevillingshaverne. Dette har ført til, at man har kunnet revurdere en række bevillinger – og at man har fundet ud af at borgeren faktisk ikke har behov for ble.

Langeland kommune har en procedure for forebyggelse af urinvejsinfektioner hos borgeren. I proceduren er der et eget afsnit om bleskift (udredning, valg af ble, hygiejne og selve proceduren ift. bleskift).

”Ble skiftes altid i forbindelse med toiletbesøg. Det nedsætter infektionsrisikoen betydeligt. Kommunen gør generelt meget ud af at undgå og forebygge urinvejsinfektioner. Men det handler også om, plejeetik og om at borgeren skal føle sig ren og frisk”

Signe Rahbek

Videnoverførsel til basis/plejepersonale

Det er svært at nå ud til alle medarbejdere med de vigtige grundprincipper omkring inkontinenspleje. Det er en udfordring, kommunen hele tiden arbejder med.

Der gennemføres løbende opfriskningskurser for personalet. I disse kurser er der praktisk fokus på at lære, hvordan bleen sættes korrekt på, og at man altid skal lægge mærke til, hvordan bleen udnyttes. Herunder drøftes også betydningen af væske/vandladningsskemaet, som giver god oversigt over borgerens totale vandladning og evt. behov for absorberende produkter/en ble. Man behøver ikke en komplet udredning for at kortlægge alting.

”Et væske/vandladningsskema er en god stikprøve på, hvad status faktisk er. Og medarbejderne oplever det som positivt, at de involveres og udfordres. De vokser med opgaven og bliver gode til at reflektere.” udtaler Signe Rahbek.

”Personalet trænes i at bruge den viden de har fået aktivt, uanset uddannelsesbaggrund. Personalet skal tænke anderledes og ikke bare gøre det, der står på kørelisten. De skal nå et funktionsmål med borgeren. Det kan fx være, at borgeren skal få kræfter til selv at gå på toilettet” udtaler Hanne Albertsen – leder af sygeplejegruppen.

I Langeland Kommune har medarbejderne X antal timer til at håndtere en plejegruppe i stedet for X antal timer pr. borger. ”Personalet skal selv administrere tiden i gruppen med det personale, der er tilknyttet. Det har været en svær overgang for mange, men giver meget bedre udnyttelse af personalets tid og resurser i længden.” udtaler Hanne Albertsen

Langelands Kommunes inkontinensnetværk er vigtigt for at holde fokus på de vigtige principper omkring satsningen. Netværkets betydning og tidsbrug er forankret på lederniveau. Dette opfattes som et krav i Langeland Kommune. Projektet kan ikke lykkes, hvis ledelsen ikke har forståelse for, at der kræves lidt tid til opfølgning og oplæring ind i mellem.

”Langeland har medarbejdere i plejen med mange forskellige kompetenceniveauer – også ufaglærte. Derfor er det vigtigt at arbejde grundigt og være bevidst om, hvordan man møder forskellige oplærings- og informationsbehov og sikrer at borgeren oplever tryghed og høj faglig kvalitet hele vejen igennem. Medarbejderne inviteres også til at give indspil på rutiner. Der er meget respekt for at alle skal kunne forstå intentioner, rutiner og principper.” afslutter Hanne Albertsen

”Et væske/vandladningsskema er en god stikprøve på, hvad status faktisk er. Og medarbejderne oplever det som positivt, at de involveres og udfordres. De vokser med opgaven og bliver gode til at reflektere”

Signe Rahbek

Skema over væske/vandladning

Indsæt i skemaet:

- Vandladningsmængden hver gang du går på toilettet. Start med 1 vandladning om morgenen. Brug et gennemløbskema!
- Jotter ned, du fortog dig i forbindelse med tåstæder: host, mve. tvesæk, håndvask, cyling etc.
- Antal under akutat, hvordan du gik i seng/sovd op.

Navn:		Dp.nr.:		Kontakt:	
Diet:	Kl.	Drikket ml	Vandladning ml	Utsæthed +/-	Aktivitet i forbindelse med tåstæder

Semmentælling: Udlydes af sygeplejerske

Største vand: ml:	Dagmængde urin ml:	Drikket i døgnet ml:	Vandl. frekvens	Antal tåstæder
-------------------	--------------------	----------------------	-----------------	----------------

Abena A/S, Egelund A 35, 6200 Aabenraa, Tlf. 74 31 18 10, Fax 74 62 97 37, salg@abena.dk, www.abena.dk

